

Huvudman

Malmö kommun
grundskola@malmö.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bäckagårdsskolan i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 12 augusti 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde under våren 2022 en tillsyn av Bäckagårdsskolan i Malmö kommun. Tillsynen omfattade skolans arbete med att skapa trygghet och studiero för sina elever samt skolans arbete för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionen beslutade den 12 augusti 2022 att förelägga Malmö kommun att senast den 13 januari 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande trygghet, studiero och att motverka kränkande behandling.

Malmö kommun inkom den 13 januari 2023 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av Skolinspektionens föreläggande. Därtill har, efter begäran från Skolinspektionen, komplettering av vidtagna åtgärder inkommit den 12 april 2023 respektive den 1 juni 2023. Skolinspektionen har genomfört ett uppföljande skolbesök på Bäckagårdsskolan den 6 och 7 mars 2023. Vid besöket intervjuade Skolinspektionen elever i årskurs 3-9, lärare som undervisar årskurs 3-9 samt skolledningen. Skolinspektionen besökte även lektioner och vistades i skolans lokaler och på skolgården.

Skolinspektionen har nu tagit ställning till om Malmö kommun har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolans arbete med trygghet, studiero och att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skyldighet att utreda ordningsstörande beteende och sätta in åtgärder

Flera elever i årskurs 3-5 berättar att det oftast är samma elever som stökar på lektionerna. Någon elev säger att det är olika elever som stökar och att det beror på vilken lektion det är. Stöket brukar lösa sig när läraren säger till och tar kontroll över klassen. Flera elever i årskurs 6-9 berättar att de har pratat om skolans konsekvenstrappa. Eleverna tycker att det är viktigt att det blir konsekvenser för de elever som stör studieron.

Lärare i årskurs 3-5 uppger att studieron ofta brister vid genomgångar och muntliga instruktioner. Lärarna uppger dock att mycket positivt har hänt sedan Skolinspektionens senaste besök på skolan. De har börjat arbeta mer med elevers ordningsstörande beteende och det har gjorts en handlingsplan i syfte att främja studieron och minska kränkningar på skolan. Handlingsplanen består bland annat av en konsekvenstrappa. Lärarna uppger vidare att även pedagogiska utredningar har gjorts avseende flera av de elever som uppvisat ett ordningsstörande beteende. Lärare i årskurs 6-9 berättar att det är upp till varje lärare att arbeta med konsekvenstrappan. Ibland upplever lärarna dock att konsekvenstrappan inte hjälper för att komma till rätta med elevers ordningsstörande beteenden eftersom åtgärderna inte intensifieras. När oönskade beteenden inte får konsekvenser skickar det felaktiga signaler till eleverna.

Rektor och biträdande rektorer berättar att många elever har uppvisat ett upprepat ordningsstörande beteende, främst elever i årskurser 3-6. Elevers ordningsstörande beteenden följs upp på individnivå en gång i veckan. Skolans konsekvenstrappa har reviderats och uppmärksammats för skolans personal i nyhetsbrev, vid olika möten och i samband med en kvällskonferens. Konsekvenstrappan har även uppmärksammats för eleverna. De känner till att det finns en konsekvenstrappa och att den är kopplad till skolans ordningsregler. När ett oönskat beteende inte upphör sker samtal med vårdnadshavare, huvudman och/eller andra myndigheter. De åtgärder som vidtagits har fått effekt och studieron på skolan har blivit bättre. Rektor och biträdande rektorer är inte rädda för att vidta åtgärder och intensifiera dessa i enlighet med konsekvenstrappan. Lärarna vill ofta att skolledningen ska vidta kraftfullare åtgärder än vad de har möjlighet att göra. De åtgärder som vidtas måste vara proportionerliga i förhållande till vad eleven gjort eller på vilket sätt eleven har stört ordningen.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn sedan Skolinspektionens föreläggande har fått kännedom om tjugotvå stycken elever i årskurs 3-9 som stört ordningen vid upprepade tillfällen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Det framgår även att en utredning om ordningsstörande beteende har genomförts avseende dessa elever. Det framgår vidare att femton elever i årskurs 3-9 har blivit föremål för åtgärder såsom omplacering i klassrummet, utvisning, kvarsittning, samtal med mentor och/eller meddelande till vårdnadshavare och tjugo elever har blivit föremål för åtgärder såsom skriftlig varning, möte med vårdnadshavare och/eller anmälan till socialtjänsten.

Skyldighet att anmäla uppgifter om kränkande behandling

Flera elever i årskurs 3-5 berättar att de kallar på en vuxen om det sker en kränkning och eleverna i årskurs 6-9 säger att lärarna är hårda när det kommer till kränkningar. Eleverna berättar att de vuxnas reaktioner främst beror på grovheten i kränkningen. Mindre allvarliga verbala kränkningar reagerar både elever och vuxna mindre på.

Lärare i årskurs 3-5 uppger att de sedan Skolinspektionens besök blivit bättre på att anmäla kränkande behandling och att de har fått påminnelser från skolledningen. När en kränkning sker ute på rasten och annan personal närvarat vid eller fått kännedom om händelsen tar läraren för givet att den personal som varit ute på rasten upprättar en kränkingsanmälan. Lärare i årskurs 6-9 uppger att alla kränkningar anmäls och att personalen är duktiga på att hjälpas åt och påminna varandra.

Rektor och biträdande rektor berättar att den grundläggande regeln är att den som får kännedom om en kränkning ansvarar för att kränkningen anmäls. Om en elev berättar för sin mentor om en kränkning som skett på rasten ska mentorn kunna känna sig trygg med att den rastvakt som varit närvarande vid händelsen gör en kränkingsanmälan. Rektor säkerställer att anmälningskyldigheten följs genom att kontinuerligt upplysa sin personal i veckobrev och på arbetslagsmöten. Rektorn säkerställer även att organisationen, rutinerna och den personal som krävs för att fullfölja uppgiften finns på plats. En elevkoordinator har anställts som ska ansvara för samtal med den elev som upplevt sig kränkt och övriga inblandade och en struktur som syftar till att lärarna ska lägga mindre tid på kränkingsanmälningar har upprättats. Rektorn uppger även att antalet kränkingsanmälningar har ökat men upplevelsen är att antalet kränkningar har minskat.

Plan mot kränkande behandling

Malmö kommun har till sin redovisning bifogat skolans *plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för läsåret 2022/23*. Planen inkluderar nu bland annat en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever på skolan. Den innehåller även en redogörelse för vilka åtgärder som ska vidtas under läsåret samt en redogörelse för hur tidigare planerade åtgärder har genomförts.

Övriga åtgärder som skolan vidtagit

Vid observationer som genomfördes vid tillsynsbesöket noterade Skolinspektionen ageranden som skulle kunna uppfattas som kränkande behandling och ordningsstörande beteenden. Skolinspektionen har, med anledning av detta, begärt att huvudmannen ska redogöra för om det har vidtagits några åtgärder med anledning av vad som framkommit vid tillsynsbesöket. Av huvudmannens yttrande framkommer följande. Det har inte framkommit någon uppgift om att någon elev har ansett sig blivit utsatt för kränkande behandling vid tidpunkten för tillsynsbesöket. Rektor och biträdande rektorer har hanterat de uppgifter som framkommit vid Skolinspektionens intervjuer och lektionsobservationer genom att informera sin personal om innehållet i Skolinspektionens protokoll. Personalen har i grupper fått arbeta med olika frågeställningar och arbetet har dokumenterats och lämnats till de biträdande rektorerna för fortsatt hantering. Skolledningen har tillsammans med arbetslagen analyserat Skolinspektionens sammanfattning efter gjorda lektionsobservationer och skolledningen har under vårterminen 2023 genomfört egna lektionsbesök med trygghet och studiero som fokus. Lektionsbesöken kommer att fortsätta under höstterminen 2023. Personalen kommer utifrån lektionsbesöken att arbeta vidare med trygghet och studiero i kollegiala lärandeprocesser. Skolan har även reviderat sina ordningsregler och skolledningen har förstärkt elevkoordinators uppdrag vad gäller hantering av kränkingsanmälningar samt statistisk uppföljning.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit

utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

I det beslut som nu följs upp förelade Skolinspektionen Malmö kommun att se till att skolans rektor utreder saken då en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Med utgångspunkt i vad som framkommit vid utredningen skulle rektorn även se till att åtgärder vidtas för att få eleven att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd var uppfyllda skulle även en sådan utredning inledas. Huvudmannen skulle även se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Vidare skulle huvudmannen upprätta en plan mot kränkande behandling innehållande en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever på skolan. Planen skulle även innehålla en redogörelse av vilka av åtgärderna som avsågs påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i den tidigare planen genomförts.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande. Skolan har även vidtagit ytterligare åtgärder för att komma tillrätta med de utmaningar som alltjämt finns på skolan när det kommer till att skapa trygghet, studiero och att motverka kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Bäckagårdsskolan numera uppfyller författningarnas krav i aktuella avseenden. Ärendet ska därför avslutas.

— — —

Beslutet har fattats av utredaren Anna Thuröe.

Utredaren Elin Andersson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredarna Sofia Hall och Eva Wei medverkat.

X Anna Thuröe

Anna Thuröe

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Thuröe

X Elin Andersson

Elin Andersson

Föredragande

Signerat av: Elin Andersson